

den nærmere Bestaffenhed af de forstellige Panter — det antager jeg da var Djemebet. Jeg tror, at en Udarbejdelse i Løbet af en kort Tid af en saadan Fortegnelse vil have sin Bænsfeligbed, og at en nærmere Gennemgang af Fortegnelsen ogsaa vilde have sine Bænsfeligbeder, idet det samlede Antal af Obligationerne for Kommunitetet og Sorø Akademis Bedkommende udgør 1830, altsaa henved 2,000. Jeg tror derefter, at et Støn over de enkelte Panters Værdi vilde tage meget lang Tid. Jeg kommer herved ind paa det Spørgsmaal, som jo ganske vist har sin Betydning i denne Sag, og som ogsaa indirekte har ligget til Grund for forskellige af de Bemærkninger, nogle af de Herrer have gjort, nemlig at Spørgsmaal om en Rentenedsættelse jo til Dels er afhængigt af Spørgsmaalet om vedkommende Prioriteters Kvalitet. Jeg har ikke benægtet, at det var muligt at komme ind paa den Vej, at Renten blev nedsat for de finere Prioriteter, men jeg skønner, at det er noget, som maa være forbeholdt Administrationen. Det, som det Forslag, der har været forhandlet mellem Udvalget og mig, gaar ud paa, er en almindelig Rentenedsættelse over hele Linien, enten saa Prioriteterne ere gode eller daarlige, og det er en helt anden Sag. Det er noget, som jeg mener, man ikke kan gaa med til. Det vil for øvrigt være Rigsdagen bekendt, at de Prioriteter, der ejes af Sorø Akademi, paa ingen Maade alle kunne siges at høre til de fineste Papirer. Derfor vil det Hensyn, som er blevet anført af det ærede Medlem for Sorø Amts 2den Valgkreds (B. Christensen), og jeg tror tillige af en anden æret Taler, at Akademiets Administration ikke synes at være tilstrækkelig Interesse for Akademiets Beboere, jo ogsaa falde bort, for det er jo kun et Minimum af de Kapitaler, angaaende hvilke der kan være Spørgsmaal om Rentenedsættelsen, som angaar selve Akademiets Godser. En Rentenedsættelse paa dette Omraade vil altsaa paa ingen Maade kunne have Indflydelse paa en almindelig Rentenedgang, som de Herrer jo ønske opnaaet ved deres Forslag. Hvis jeg i mine tidligere Udtalelser har udtalt mig saaledes som, at det ikke kunde være Statens Opgave at gaa i Spidsen for en almindelig Rentenedsættelse, saa har det ikke været min Mening, at udtale mig saaledes. Det, som jeg i dette Øjeblik herom vil sige, og som jeg mente, er, at min Opgave som Administrator for Kommunitetets og Sorø Akademis Medlem kan ikke være den, at gaa i Spidsen for en Rentenedsættelse. Jeg sagde, at jeg i saa Hensende maatte være henvist til at følge den Fremgangsmaade,

som Administrationen vil følge for umyndiges Medlem. Jeg mener, at det er den rette Norm for mig at følge. Den ærede Ordfører udtalte, at Staten ikke skal være en inhuman Kreditor, men man maa jo ikke glemme, at naar Staten gaar til at nedsette sin Rente, saa har denne Sag ogsaa en anden Side, den nemlig, at der er mange Institutioner, for Overformynderiets Vedkommende ogsaa mange umyndige og mange Legatmedlemmer, der komme til at lide under en saadan Rentenedsættelse. Det er et Hensyn, som man ikke ganske maa se bort fra.

Over for det ærede Medlem for Kjøbenhavns Amts 2den Valgkreds (Klausen) skal jeg kun udtale, at naar det ærede Medlem mente at kunne forstyre, at de private Kursus vare forsynede med de fornødne fysiske Instrumenter til Brug ved Undervisningen i Fysik, saa maa det dog være mig tilladt at stole mere paa de Vidnesbyrd, som foreligger fra Lærestalten, og efter disse Udtalelser har Erfaringen ikke vist, at disse fysiske Samlinger frembyde tilstrækkelig Garanti for en god Undervisning. Det ærede Medlem antydede, at en eventuel Afgift fra det bestaaende Forberedelseskursus til Lærestalten burde andrage 4—6,000 Kr. Heri kan jeg paa ingen Maade være enig med det ærede Medlem; jeg vil ikke finde det rimeligt, at der fastsættes en større Afgift end den, der repræsenterer Lærestaltens positive Udgifter. Naar det ærede Medlem udtalte, at disse Kursus gaa under Anstaltens Navn, saa ligger det i, at det nævnte Kursus, som jeg indrømmede, var en Mellemting mellem Stats- og private Kursus, og skulde der være Tale om, at de eventuelt skulde gaa over til Staten, saa vilde det Overstud, som hidtil har kunnet tilvejebringes, rimeligvis ogsaa kunne tilfalde Lærestalten. Derigennem vil resultere den rette Værdi af, at det har laant Lærestaltens Navn.

**Zahl:** Den højtærede Minister kom nu ind paa en Sondring mellem de gode og de daarlige Panter, stillet af Sorø Akademis Debitorer, og vilde nu nok gaa med til en Rentenedsættelse for de gode Panters Vedkommende, medens han ikke vilde gaa ind derpaa for de daarlige Vedkommende. Jeg betragter allerede det som en betydelig Indrømmelse, som jeg tillader mig at slaa fast, og jeg haaber, at der ikke vil blive gjort noget Ophold i denne Sag, men at Administrationen virkelig vil tage fat paa at undersøge Forholdene og skønne over, hvordan Panterne ere, og hvis Panterne ikke blive bedømte haardere end nødvendigt, saa vil Rentenedsættelsen vistnok blive almindelig.